GAZETA KRAKOWSKA

Nro 47.

Z KRAKOWA DNIA 11 CZERWCA 1820 ROKU W NIEDZIELĘ

Z Warszawy d. 3 Czerwca.

Nayiaśnieyszy Cesarz i Król JMość Dekretem swym z dnia 27 Kwietnia (9 Maia) r. b. raczył nayłaskawiey mianować JW. Radcę Stanu Okołowa, Prezesem Izby Obrachunkowey, a to w mieysce zmarłego JW. Woyczyńskiego.

Wczoray, dnia 2 b. m. iako w uroczystość Imienin Nayiaśnieyszego Cesarzewica, Wielkiego Xiążęcia Konstantego Pawłowicza, JO. Xiąże Namiestnik Królewski, Władze kraiowe, tudzież Jenerałowie i officerowie stoiących tu woysk, składali nayżyczliwsze powinszowania W. Xiążęciu, który w dniu tym był na nabożeństwie w Kaplicy Greckiey w Zamku Królewskim. O tymże czasie odprawiło się w obecności Władz kraiowych sollenne nabożeństwo w Kościele Metropolitalnym Swiętego Jana. Jaśnie Wielmożny Senator Novosilzoff dał wielki obiad, na którym zdrowie Jego Cesarzewicowskiey Mości i całey N. Rodziny Cesarsko-Królewskiey spełniano. Oświecenie miasta zakończyło uroczystość dnia tego.

Z Petersburga d. 7 Maia d. k.

Dnia 5 b. m. była tu wielka parada gwardyi Jego Cesarskiey Mości na placu niegdyś Carycynym ługiem, późniey placem Marsowym, a teraz Suworowa zwanym. Obecność Nayiaśnieyszego Cesarza, który naczelnie tym obrotom dowodził, dodawała świetności widokowi, a woysku ochoty do rozwinięcia całey dzielności sztuki i wprawy. Plac Suworowa iest prawie kwadrat 2000 stóp długi i przeszło 800 szeroki, dwoma bokami do ogrodów letnich wielkiego i małego przyległy, i kanałami tylko od nich oddzielony. Bok na przeciwko ogrodu wielkiego leżący, ozdobiony iest pięknemi gmachami; a czwarty bok przypiera do pałacu marmurowego. Daley iest mieysce wolne wychodzące nad Newę, w środku którego wznosi się pomnik bronzowy, wystawuiący bohatyra, stoiącego na podstawie z granitu na czterech także granitowych stopniach osadzoney, a słupcami i łańcuchem z lanego żelaza poniżey stopniów opasaney. Posąg Suworowa olbrzymiey postaci w zbroi Rzymskiey z

szyszakiem na głowie, w lewey ręce trzyma tarczę spuszczoną, którą Orły Rossyyskie to Państwo wystawuiące zasłania; w prawey podniesioney trzyma miecz, którym zdaię się odganiać nieprzyiaciela. Po pomniku Piotra W. iest to naypięknieyszy ze wszystkich zdobiących Petersburg. Był on umieszczony z drugiey strony placu nad kanałem oddzielaiącym go od ogrodu małego; w tem zaś mieyscu gdzie iest teraz, był ogród należący do domu Hr. Sołtykowa. Cesarz JMść pod którego szczęśliwym rządem wszystko ożywia i kwitnię, a Petersburg czaruiącą przybrał postać kupił ten ogród, kazał go znieść, odkryć widok na Newę i posąg Suworowa na brzeg iey prawie przenieść. Tu iest mieysce wspomnieć o pomniku drugiego bohatyra to iest Rumiancowa Zadunayskiego. Jest to obelisk granitowy na takieyże podstawie. Przed dwoma laty zdobił plac Marsowy, lecz położenie iego tak było niedogodne, iż z brzegu Newy ledwie sam wierzchołek można było widzieć. Teraz stoi na placu między Akademiią sztuk nadobnych i korpusem Kadeckim na Wasilewskim Ostrowie. — Z drugiey strony posągu Suworowa, wzdłuż boku czwartego, placu tegóż imienia, iest dom Hr. Sołtykowa pięknie przebudowany, a za nim pałac Rybasa z ogrodami nad czwarte piętro wzniesionemi i po nad obszerne galeryie ciągnącemi się. W takiem to położeniu iest plac Suworowa. Przed dwoma laty była to obszerna równina nieopatrzona w podziemne kanały i w wielu mieyscach nie należycie zrównana; po naymnieyszym deszczy niezmiernie bywała błotnista i ledwie wśród nayspokoieyszey pogody, na ćwiczenia woyskowe przydatna. Nayiaśnieyszy Cesarz JMść zwrócił i na nią baczne oko i w kilka miesięcy w dziwnie piękny i porządany plac zamienił. Biegli inżynierowie zrównali poziom, przecięli podziemnemi do Newy i kanałów wpadaiącemi rowami, a naokoło na cztery sążnie mocnym opatrzyli brukiem.

Z Paryża d. 27 Maia.

Zawsze jeszcze choroba nie dozwala Królowi wyieżdżać, i zdrowie iego wolniey powraca niżeliby sobie publiczność życzyła.

Hr. Tautzien oddał Królowi d. 21 list od Króla Pruskiego; posłowie Angielski Lord Stuard i Austryiacki Baron Vincent oddali mu także listy od swoich Monarchów.

Xię Angouleme w podróży swoiey przez Francyią znaydował się d. 15 b. m. w Dole, d. 17 w Besanson, d. 19 w Vesoul, a d. 25 oczekiwany był w Strazburgu.

Były dowodca w Wandei, Ienerał de Sol de Grissol mianowany przez Króla został gubernatorem zamku Pau.

Poseł Perski darował Królowi trzy piękne konie Perskie.

D. 24 odczytane zostało w izbie Parów oskarżenie Louvela, zaboycy Xięcia Berry, i wezwano go, aby obrał sobie obrońcę; ale gdy nie chciał, dodano mu z urzędu P. Archambaudt. Potem badano go i świadków przeciw niemu stawiono.

Podług rozchodzącey się wieści Marszałek Xże Dalmacyi (Soult,) który od kilku miesięcy obsypywany iest łaskami Dworu, mianowany został Parem, a mo-

że w krotce i ministrowstwo woienne otrzyma, które iuż w r. 1815 posiadał. — Parowie Francuzcy dzielą się na 5 klass: Xiążąt, margrabiów, hrabiów, wicehrabiów i baronów; majoratów iest tylko trzy klassy; majorat Xcia powinien mieć naymniey 30,000, margrabi, hrabi i wicehrabi 20,000 Fr. rocznego dochodu. Naystarszy syn nosi tytuł oyca, a następni rodzinne nazwisko.

Dziennik Sporów umieścił następuiące autentyczne doniesienie o zaszłych w Grenoblu zdarzeniach podczas bytności Xcia Angouleme, które przez liberalne pisma i nawet w izbie Deputowanych nader przesadzonemi zostały. W dniu wiazdu Xcia (8 b. m.) widzieć się dała kupa młodzieży, która zagłuszyć chciała okrzyk: Niech żyie Król! okrzykiem: Niech żyie Karta, niech żyie Konstytucyia! Lecz zaledwo od tych słyszana była, którzy znaydowali się w pobliskości. W wieczor przebiegała ta młodzież ulice, krzycząc: Niech żyie Konstytucyia! bez dodawania Niech żyie Król! W nocy przylepiona została kartka wzywaiąca młodzież do znaydowania się nazaiutrz na placu, gdzie Xże będzie osadę lustrował. Około 50 uczniów prawa uczyniło zadosyć temu wezwaniu. Jak tylko przybył Xże krzyczeli: Niech żyie Karta, nich żyie Konstytucyia! chcąc okrzyk Niech żyie Król! przytłumić. Gdy rozpoczęły się obroty, podwoiono ten okrzyk, tak iż rozkazów officerów słyszeć nie można było. Gdy ten uporczywy krzyk stawał się obraźliwym dla Xcia, rozkazał zatem Prefekt Naczelnikowi żandarmeryi przywrocić porządek i nayuporczywszych pochwycić. Pięciu z nich zaprowadzono do więzienia, lecz w krotce uwolniono, gdy Prefekt przełożył im ich niedorzeczne postąpienie. Wszyscy rozumni ludzie naganiali burzliwy postępek tey młodzieży, ale przypisywali go ludziom, którzy przerwać chcieli spokoyność publiczną przez podniecenie do tego niedoświadczonych młodzieńców.

Podług iednego z dzienników tuteyszych 9 Deputowanych, którzy razem podpisali obwieszczenie na składkę dla osób uwięzionych z mocy ustawy przeciw osobistey wolności, na zapytanie Ministra sprawiedliwości, dla czego razem z innemi nie są do sądu pociągnionemi? odebrali odpowiedź od Podsekretarza Hr. Portalis: iż Ministeryium ma tylko zlecenie pociągnąć do odpowiedzi osoby naywinnieysze.

Lekarz Pariset, który iak wiadomo zieżdził do Kadyxu dla rozpoznania żołtey gorączki, otrzymał od Króla order ligii honorowey.

Margrabina Bute, którą niektóre tuteysze dzienniki wzięły za przybyłą Królową Angielską, iest córką Bankiera Coutts i ciotką Angielskiego w Paryżu Posła Lorda Stuart. Towarzyszą iey w podroży Lord Dudley Stuart z swoią żoną, a iey córką.

D. 18 umarł tu Ienerał Leclerc-Dessarts, który wsławił się w woynach w Niemczech, we Włoszech, w Hiszpanii i Ameryce. Był on szwagrem Xcia Eckmühl, pod którego rozkazami walczył pod Austerlitz, Auerstädt, Eylau, Eckmühl i przy oblężeniu Hamburga.

Gazeta Lyońska donosi o Bourgeois, iż z rozkazu rządu uwięziony został w Lons-Saulnier i do Besanson zaprowadzo-

ny. Był on dawniey podofficerem w woysku, a pożniey fechtmistrzem w Lons. Znaleziono u niego kary godną korrespondencyią z Paryżem. Uwięziono razem i dwoch szefów bataliionowych w Dole, których zamiarem było wzniecić zaburzenia w wielu departamentach. Słychać, iż więcey ieszcze osób uwięziono, ale nie wymieniaią ich nazwisk.

Policyia tuteysza iest teraz nader czynna, iednak bez naruszenia bezpieczeństwa obywateli. Do patrolowania używa od nieiakiego czasu więcey żandarmeryi, niżeli liniiowego woyska.

Izba Deputowanych ciągle ieszcze roztrząsa ustawę o obiorach. Na posiedzeniu dnia 20 Kommissarz Królewski Baron Capellen bronił tey ustawy i wymawiał rząd, iż wiele gotowych już proiektów nie może wnieść na teraźnieyszych posiedzeniach, iak n. p. o urządzeniu administracyi municypalney i departamentowey. Lecz izba ugruntuie los Francyi przez przyięcie ustawy o obiorach. —— P. Daunou mówił przeciw takowemu ugruntowaniu losu Francyi, potępiaiąc rzeczoną ustawę. — P. Cotton mówił za ustawą, a P. Basterech i inni przeciw niey. — Dnia 22 P. Salabery mówił za ustawą, wyrażaiąc: Tak zwani liberaliści nie są przyiaciółmi Królów, zabiiaią ich; nie są przyiaciolmi ludu, bo nim pogardzaią. Przyymiymy nową ustawę, a prawa Monarchiia zostanie ugruntowaną i rewolucyia na zawsze zniszczoną. — P. Courvoisier podchwycił te wyrazy i radził odrzucenie ustawy, dowodząc że przez nią Francyia stanie się w krótce własnością 17 do 18,000 rodzin szlacheckich. Prawdziwemi obrońcami tronu nie iest szlachta, ale lud. Spodziewa się, że prawa strona i środek połączą się nakoniec dla uratowania Francyi z lewą stroną. — P. Mousnier mówił za, a Hr. St. Aulaire przeciw ustawie. Gdy on iest szwagrem i odgłosem Xięcia Decazes, wszyscy z uwagą iegoj mowy słuchali, Mówił z zapałem: że izba Deputowanych stósować się tylko powinna do mnieman Departamentów, które ią obrały. Nowa ustawa ma tylko za cel zniszczyć wpływ publicznego mniemania po departamentach. Narzuca ona obiory przeciw woli publiczney i łączy arystokracyią z rządem. Chcą przez nią przywrócić korporacyie, i urzędy woyskowe i cywilne zapewnić tylko prawu urodzenia; zgoła przywrócić prywatne przywileie. Sprzeciwiam się iey przyięciu i żądam powszechnego prawa równości. — Dnia 23 mówił naypierwszy za ustawą P. Corbieres i zbiiał twierdzenia PP. Courvoisier i St. Aulaire. — P. Bignon oświadczył, iż podług wszelkiego podobieństwa iest to ostatnia mowa, którą pod tarczą wolności mieć może; w krótce bowiem nie będzie izba wolną, i tyrani tylko lub niewolnicy wchodzić będą mogli na mównicę. (Mocne szemranie.) Obiaśniał wyraz tyranii, ale w krótce wpadł znowu w zapał i nazwał lewą stronę swiętnem wyborem prawdziwey reprezentacyi, ponieważ z obrzydzeniem odrzuca nową ustawę. — Minister spraw wewnętrznych odpowiadaiąc na tę mowę, przy wyrazach: "Mężowie, którzy oddaią się m rzeniom rzeczypospolitey," zapytany był kogo przez to rozumie? Lecz on tak daley mówił: Marzenie o rzeczypospolitey iest marzeniem nowego przywłaszczenia lub

iego skutkiem. Prawdziwi liberaliści zaymuią prawą stronę. W roku 1793 bronili oni duchowieństwa i szlachty; dziś obstaią za potęgą, dla wyrwania iey z pod tyranii. (Oklaski na prawey, a szemranie na lewey stronie.) Arystokracyia nasza iest właśnie taką, iaka dla wszystkich wielkich narodów koniecznie iest potrzebną, a zatem i naszemu przystoi. — Po nim mówił P. Constant: że widocznie zachodzi tu wielka sprzeczka, dwa stronnictwa i dwa mniemania; spodziewa się iednak, iż zdarzenie roku 1815 nie będzie ponowionem, i że Deputowani nie będą pod bagnetami obieranemi; widział rzeczpospolitą we Francyi, lecz ta przez winę ultrarepublikanów, przez winę republikańskich jakobinów upadła. Naywiększemi nieprzyiaciołmi tronu są Jakobini roialistcy; lecz spodziewa się, że lewa strona przezwycięży. " Cała konstytucyia i Burbonowie, i nic iak tylko Burbonowie i konstytucyia! to iest iey i moim hasłem." — Izba rozeszła się w naywiększem poruszeniu. — Dnia 24 i 25 ciągnęły się daley spory; nakoniec dnia 25 ogłoszono ie większością za ukończone i na następnych posiedzeniach nastąpi głosowanie na ustawę.

Z Madrytu d. 13 Maia.

Konsul nasz w Marsylii Łahora, który iak wiadomo pisał do Króla nieprzystoyny list, naganiaiąc przyięcie konstytucyi, został przez Króla z urzędu złożony, za niegodnego noszenia imienia Hiszpańskiego ogłoszony, i zabroniony mu iest powrót na ziemię Hiszpańską. Mieysce iego zastąpił P. Soler.

Na odebraną wiadomość, że w departamentach Francuzkich Pireneow i wyższey Garonny woyska znayduią się w poruszeniu, otrzymał nasz Poseł w Paryżu zlecenie proszenia Rządu Francuzkiego o wyiaśnienie w tey mierze, i oraz Minister nasz spraw zagranicznych miał z tego powodu naradę z tuteyszym Posłem Francuzkim. Nadeszło z Paryża przyiacielskie i zaspakaiaiące wyiaśnienie. Przyznano narodowi zupełne prawo nadania sobie urządzeń stósownie do swoich życzeń, nadziei i dobra.

Z południowey Ameryki nadeszły przyiemne doniesienia, iż w wielu mieyscach ustały iuż kroki nieprzyiacielskie.

W Katalonii i Biskai panuie zupełna spokoyność; w iedney tylko Nawarze zachodzi cokolwiek niezgody. Pułk Toledy, który stał w Arragonii, odebrał rozkaz udania się na osadę do Pampelony.

Antoni Quiroga iest rodem z Betanzos w Galicyi; miasto iego urodzenia przysłało mu pochlebny adress.

Wyszłe w Madrycie pisemko nalega o zniesienie w Hiszpanii majoratów.

Zaprowadzona przez Kardynała de Mendoza w r. 1478 Jnkwizycyia, była więcey politycznem niżeli kościelnem urządzeniem. Władza Królewska szukała w niey zawsze pomocy, i Król mianował W. Jnkwizytora, a Papież go tylko zatwierdzał. Król Ferdynand VII powracaiąc na tron w roku 1814 chcąc utrzymać dawny kształt rządu, musiał ten trybunał przywrócić. Podczas Francuzkiego wtargnienia i krótkiego panowania Józefa Bonapartego, rozszerzyły się w Hiszpanii mniemania, widoki, wyobrażenia, zasady i prawdy, które daleko niebezpiecznieyszemi były, niżeli cała potęga niegdy Maurów, i przeciw nim to wskrzeszona została Jnkwizycyia.

Nie Xięciem, ale Wielkim Xięciem Kadyxu mianował Król nowo urodzonego syna brata swoiego Infanta Franciszka.

Junta Galicyyska na dowod swey wdzięczności uchwaliła dla każdego żołnierza, któremu czas służby ukończył się w r. 1817, a służyć chce do Grudnia r. b. 80 miedzianych realów nagrody. Gdy ta uchwała woysku przeczytana została, krzyknęli wszyscy żołnierze, iż z boleścią widzą, że im pieniądze ofiaruią, iak gdyby ich krokami chciwość, nie miłość do oyczyzny kierowała.

Poseł Królewski przy Stolicy Stey P. Laguira przysłał rządowi protokoł zaprzysiężenia konstytucyi przez obecnych w Rzymie Hiszpanów; lecz sam nie chcąc swoiego sumienia zawodzić oney nie zaprzysiągł. Słychać, iż złożony został z poselstwa i zabroniony ma powrot do Hiszpanii.

Z Kadyxu piszą pod d. 2 Maia, iż uwięziony Pułkownik bataliionu przewodników, Gavarry, chce się głodem umorzyć.

W Madrycie ukończone zostały obiory deputowanych do Stanów; z dawnych członków obrano trzech, a resztę nowych.

Margr Almanera, którego córka zaślubioną była z Jenerałem Duroc, niegdy Marszałkiem pałacu Napoleona, i znaydował się pomiędzy wygnańcami, powrocił do oyczyzny i znayduie się w Vittoria. Stronnicy Józefowscy i Francuzcy oziębłe są przyymowanemi.

Stosownie do wyroku o milicyiach, mieszkańcy i władze mieyscowe obieraią officerów, a ci znowu głowny sztab, do którego obierać maią wysłużonych officerów. Milicyianie wykonywaią przysięgę w obecności swoiego Plebana, po którey wykonaniu Pleban dodaie te słowa: „A ia będę błagał Boga, aby był z wami, dopoki będziecie przysiędze wiernemi.„

— D. 16 —

Dzisieysza gazeta Dworska zawiera odpowiedzi Dworów Paryzkiego, Londyńskiego, Hagskiego, Bawarskiego, Drezdeńskiego, Dyrektoryiatu Szwaycarskiego i Senatu Hamburgskiego, na doniesienia o przyięciu przez Króla konstytucyi.

Wszyscy Ministrowie pracuią nieustannie nad proiektami do ustaw, podać się maiących zgromadzeniu Stanów.

Angielski Poseł odieżdża dziś lub iutro. Zapewnia on, iż odprowadzi tylko małżonkę swoią do Vittoria i zaraz powroci; ale sądzą, iż on mowić chce z znayduiącymi się u wod w Bagnares Podsekretarzem stanu Hamilton, i dopiero powroci.

Większa część nowych wyroków tycze się skarbu. — Jeden z nich zawiera rozporządzenie względem 69 członków Stanów, którzy w r. 1814 protestowali się przeciw rządowi konstytucyynemu. Naczelnicy prowincyy za zniesieniem się z mieyscowemi Alkadami, w których znayduią się takowi deputowani, maią im w klasztorach naznaczyć mieszkania.

Wszystkim oddziałom woyskowem czytany i wykładany bydź ma raz w tygodniu przez godzinę wydany w Kadyxie przez P. Corradi katechizm polityczny o konstytucyi.

W niektórych tuteyszych pismach wniesione zostało pytanie: czyliby nie lepiey było na wzor innych konstytucyynych kraiow zaprowadzić w Hiszpanii dwie prawodawcze izby; lecz inne oświadczaią się przeciw izbie parów, a

Konserwator dowodzi w długim artykule, iż podobne urządzenie nader byłoby szkodliwe dla naszego kraiu. — Codziennie pomnaża się wcałym kraiu liczba pism publicznych i związków patryiotycznych.

Podczas walki byków, którą miasto Kadyx d. 10 b. m. dla Quirogi wyprawiło, zdarzył się przypadek, iż załamały się trzy przeładowane rusztowania, i mnóstwo osób pokaliczonych zostało; wielu połamało ręce i nogi, niki iednak życia nie utracił. Budownicy są do odpowiedzi pociągnionemi.

Z Londynu d. 23 Maia.

Król wezwał Lorda namiestnika Irlandyi Talbot do znaydowania się na uroczystości koronacyi. — Nową koronę, która podczas tey uroczystości użytą będzie, szacuią do 54,000 Fs. Starą nie szacuią iak 1000 Fs. —— Trzy domy na przeciwko opactwa Westminsterskiego stoiące, gdzie odbędzie się koronacyia, naigie iuż zostały do przypatrywania się za ogromne ceny po 2000, 2500 do 8000 Fs. Naiem ten należy iedynie do właścicieli; mieszkańcy muszą się bez żadnego wynagrodzenia wynieść; niektórzy iednak z właścicieli odstąpili im zato czynsz roczny. Podczas koronacyi Jerzego III. nie przyniosły te domy iak 700 do 1000 Fs. a teraz do tak ogromnych summ wyszły. Stawiane są w teyże okolicy rusztowania, które dla stoiących po 8 a dla siedzących po 10 do 20 gwineów naymuią. — Urząd rycerza broniącego prawności koronacyi, dostał się tą razą Duchownemu. Obowiązkiem iego iest pokazać się w sali Westminsterskiey podczas koronacyi na koniu i każdemu wydać bitwę, któryby zaprzeczał Królowi prawa do korony.

Gazeta Goniec wątpi zawsze ieszcze o powrocie Królowey do Anglii, i poczytuie za złe innem pismom, że tyle niedorzecznych wieści o niey rozgłaszaią.

Na giełdzie rozeszła się dziś wiadomość, że Minister skarbowy chce 10 mill. skarbowych biletów na gotowiznę przemienić, i oprocz tego 6 mill. Fs. zaciągnąć.

Wakuiący po śmierci Xcia Kentu urząd bez obowiązku (z nazwiska tylko gubernatora Gibraltaru) udzielony iak słychać został Hr. Chatam, który iak pamiętno należał do wyprawy przeciw wyspie Walheren. Jedno z pism tuteyszych czyni nad tem następuiącą uwagę: "Nastąpiło to pomimo zaleconey oszczędności w wydatkach publicznych, i płatny będzie nieużyteczny urząd.„

Lord Prezydent Londynu zwołał na 26 b. m. zgromadzenie tayney rady, dla naradzania się nad koniecznością reformy parlamentu.

Wielki sąd przysięgłych Middlesexu przyiął nakoniec oskarżenie o zbrodnią kraiu znanego szpiega Edward, i słuchą wielu przeciw niemu świadków, a między innemi córki Tidda, która pod przysięgą zeznała, iż przynosił do domu iey oyca broń i proch i znowu odbierał. Patron Harner odebrał od Ławnika Wood zlecenie wyznaczyć na schwytanie Edwarda 100 Fs. lecz on tymczasem z kraiu umknął pod imieniem Hunta.

Jakkolwiek pocieszył rękodzielne nasze powiaty znaczny pokup Angielskich towarów na iarmarku Lipskim, tak znowu zasmuciła ie wiadomość z Rossyi o ograniczeniu wprowadzania zagranicznych towarów.

Gazeta Times wyraża, iż ponawia się pogłoska o zmianie w Ministeryium; po

P. Vansittart obiąć ma kanclerstwo skarbu P. Huskinson.

Nowym Posłem naszem w Petersburgu mianowany iest P. Bagot, który tam w krotce popłynie.

Podług doniesień z wewnątrz kraiu znaczą się i tego roku obfite u nas urodzaie; w niektórych okolicach iuż się ięczmień wysypuie.

Znany Hr. Selkirk, który na zachodzie Angielskiey Ameryki z wielu trudnościami założył osadę, i szacowne wydał dzieło o przenoszeniu się mieszkańców, umarł dnia 6 Maia w 49 roku życia we Francyi.

Jenerał Maitland powraca z Korfu do Anglii, a mieysce iego iako Kommissarza zaymie Jenerał Adams.

Hr. Rostopczyn, były gubernator miasta Moskwy przybył do Londynu.

Pierwsze posiedzenie kommissyi koronacyyney było nader zabawne. Wiele dawnych domów i rodzin upominało się o swoie prawa do zatrudnień podczas koronacyi i o nagrody. Hr. Algiergavenny żądał użytym bydź do szpikowania pieczeni, co wielki wzbudziło śmiech, zwłaszcza gdy prosił o pozostałe reszty słoniny, szynek i mięsa w izbie szpikowney. Jnny kandydat, Lord Eston, zaprzeczał pierwszemu prawa do szpikowania i sobie go przywłaszczał. Prezydent i magistrat Oxfordski żądali, aby razem z Prezydentem i magistratem Londyńskim zawiadywali piwnicą i trzema srebrnemi puharami udarowanemi byli. Xiążę Norfolk dopomniał się służącego mu prawa napełnienia i podania Królowi puharu, i otrzymania za to pięknego złotego puharu z nakryciem, resztę pozostałego wina, wszystkie naczenia i dzbanki, wyiąwszy złote i srebrne. Lord Worksob żądał służącego od wieków iego rodzinie prawa podania Królowi na prawą rękę rękawiczki i trzymania Króla pod rękę, gdy trzymać będzie iabłko państwa. Xiąże Monrose podał się iako obmywacz srebra, i prosił za swoią pracę o srebrne talerze i półmiski, które znaydować się będą na stole Królewskim, iako też o prawo podania Królowi złotych ostrog. Lord Lyston żądał prawa pieczenia dla Króla grzaneczek i w nagrodę otrzymania srebrnych naczeń, tudzież kilka cetnarów cukru, korzeni i t. d. Pomiędzy proszącemi weszła także do kommissyi podeszła kobieta, i po wielu pytaniach podała prośbę. Ale gdy przeczytana została, pokazało się, iż prosiła tylko Króla o wsparcie, i odesłano ią z iey prośbą do inney władzy.

Podług doniesień z Jamaiki do 20 Maia, w pierwszey połowie rzeczonego miesiąca woyska Bolivara i Morillo stały na przewiwko siebie w gotowości do boiu; ale żaden z tych Wodzów nie zdawał się chcieć odwarzyć na stanowczą bitwę.

Przyiaciel Lorda Cochrane w Londynie miał odebrać list od tego Admirała, w którym mu donosi, iż na spokoynym Oceanie zabrał dwie Hiszpańskie fregaty o 44 i 58 działach.

Naypierwszą wiadomość o zaszłey w Hiszpanii rewolucyi i odezwy Quirogi przywiozł Angielski okręt, który dnia 5 Lutego z Gibraltaru odpłynął, na wyspę S. Tróycy, która wielkie zrobiła tam wrażenie i wszędzie rozesłaną została.

DODATEK
DO N.ro 47.
GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 11 CZERWCA 1820 ROKU W NIEDZIELĘ

Z Pragi d. 29 Maia.

Wczoray po nabożeństwie Nayiaśnieysi Cesarstwo poiechali w południe do opactwa Benedyktynek u S. Małgorzaty, dla odwiedzenia JO. Xiężniczki Franciszki Sabaudzko - Carignan, narzeczoney J. Cesarzewicowskiey Mci Arcyxięcia Rainera, ktora tam o godzinie 5 z rana przyiechała. Po południu około godziny 7mey przy wystąpieniu woyska przyiechała w Cesarskich galowych powozach do zamku Cesarskiego. Na dole przy wschodach przyięli Ją J. Cesarzewicowska M. Narzeczony i Dwor Cesarski w wielkiey gali, a na pierwszym piętrze u głownych drzwi Nayiaśnieysi Cesarstwo. Po wzaiemnem się powitaniu, zaprowadzona została wysoka Narzeczona do Cesarskiego apartamentu, z którego po krotkim wypocznieniu, udała się z NN. Cesarstwem i całem Dworem na ślub do zamkowego kościoła. W kościele zgromadzona już była liczna jeneralność, i t. d. Xże Arcybiskup przy assystencyi wszystkich prałatów i kanoników kapituły zaślubił wysokich Nowożeńców, oczem wystrzały z ręczney broni i dział oznaymiły publiczności. Po odśpiewaniu *Te Deum*, udał się N. Dwor na powrot do apartamentów, gdzie była przedstawiana szlachta, a potem do sali Hiszpańskiey. W tey pięknie oświeconey i przybraney sali, w którey zrobione były trybuny na 2000 zaproszonych widzów, N. Dwor otoczony wysokiemi urzędnikami i szlachtą zasiadł do stołu przy liczney orkiestrze. Uczta ta prawdziwie wspaniały widok wystawiaiąca trwała do godziny 10 w wieczor, poczem N. Dwor powrocił do swoich apartamentów.

Od brzegów Menu, d. 27 Maia.

Nakoniec Stany Badeńskie zwołane zostały i w krotce posiedzenia swoie rozpoczną. Kommissarze rządowi do zasiadania w nich są już wyznaczonemi. Minister stanu Berckeim otrzymał uwolnienie od poselstwa przy Seymie zwiazkowym i wniydzie do Ministeryum Badeńskiego. Ma on zgromadzeniu Stanów podać dokładny stan skarbu wsparty na dowodach i oraz sposoby do zastąpienia niedoboru. Rząd poczynił już wielorakie ograniczenia i większą iescze zamyśla-

zaprowadzić oszczędność.

Profesor List, który powrocił do Noremberg, przywiozł wiadomość, że kommissyia związku Niemieckiego naradzać się niezwłocznie ma nad środkami zaradzenia upadkowi handlu. To zaś naywięcey ucieszyło wydział związku handlowego, że w Wiedniu zawarta została oddzielna umowa między Bawaryią, Wirtembergiem, Badenem, Hessen-Darmstadt, Nassau i Saskiemi Xiążętami, mocą, którey obowiązały się te kraie znieść pomiędzy sobą celne opłaty i wspolną tylko zaprowadzić liniią celną przeciw kraiom, które takowe cła wybieraią. Wszystkim innem Niemieckim kraiom, zostawiono wolny przystęp do tey umowy; iakoż Hanower, Brunświk i Oldenburg oświadczyć się iuż miały, iż przystąpią do niey, byle wprzod Elektor Heski przystąpił, którego kraie są im na przeszkodzie. W przeciągu 4 tygodni ziechać maią Pełnomocnicy do Darmstadt, dla uskutecznienia tey umowy.

Hr. Fran. Erbach znalazł na swoim gruncie Rzymskiego orła, który waży 7 funtów i należał do 22 legionu Rzymskiego.

W Hamburgu zakupuią od nieiakiego czasu znaczną ilość pszenicy do portów Francuzkich.

Do sierocego szpitala w Darmstadt przysłano w darze 10 Zr. i 48 kr. z żądaniem podziękowania Bogu, iż tak dalece szlachetny narod Hiszpański oświecił, że bez krwi rozlewu i uchybienia uszanowania Królowi swą wolność odzyskał, i pierwszy tego rodzaiu dał w dzieiach przykład.

Pisma Niemieckie donoszą ieszcze o straconym Sandzie, że na trzy dni przed śmiercią nie potrzebował pociechy, ale sam cieszył żegnaiących go ze łzami. W wigiliią przed śmiercią przybyło do niego trzech Pastorów, z któremi rozmawiał o przedmiotach Religii i modlił się. Po ukończonych modłach, pożegnał Pastorów, zasnął o godzinie 11 i tak dobrze spał, iż musiano go w dniu tracenia po godzinie 3 rano obudzić. Ziadł podług zwyczaiu śniadanie; lekarze przewiązali mu ranę. Dziękował im za ich usługi i pożegnał. Gdy przybyli Pastorowie, pożegnał ich także i prosił, aby mu na plac tracenia nie towarzyszyli, iż zupełnie iest przygotowany. Na zapytanie iednego: czy niema do kogo złości; odpowiedział, że niema i umiera spokoynie. Przed ieszcze dał Dyrektorowi słowo, iż nie będzie do ludu mowił. Gdy usłyszał na ulicy szelest, rzekł do obecnych: " nadchodzi moia godzina, rozrządcie mną, iestem na wszystko przygotowany. Na dziedzińcu żegnał wszystkich obecnych. Na rusztowaniu gdy odczytany mu ieszcze raz wyrok został, spoyrzał na zgromadzone mnostwo i chciał do ludu mowić, lecz gdy wyrzekł: " Umieram za wolność Niemiec,,, przerwał mu Dyrektor mowę, przypominaiąc przyrzeczenie. Tu rzucił z gniewem chustkę na ziemię, podniosł trzy palce prawey ręki w gorę i zawołał: " Ty wiesz o Boże!,, i usiadł na stołku do ścięcia.

Z Bruxelli d. 27 Maia.

Sądzą, iż na teraźnieyszych posiedzeniach Stanów jeneralnych w Hadze nie będzie iuż z strony Króla żaden proiekt do ustawy podany. Dnia 17 b. m. zgromadziły się członki środkowey sekcyi drugiey izby, którym Minister doniosł, iż Król cofa na teraz proiekt względem urządze

nia gvardyi narodowey, ale na posiedzeniach w Bruxelli w Październiku, albo na przyszły rok każe go znowu podać.

Nie prawdzi się, iakoby P. Falck posłanym miał bydź do Batawii.

Xiąże Cambaceres przeiechał tędy do wód Akwisgrańskich.

Dnia 21 b. m. odpłynęły znowu z Arnheim dwa okręty z Wychodniami Wirtembergskiemi do północney Ameryki.

Rozpoczęta sądownie sprawa z Ludwikiem Bonaparte o pałac w Harlem miała zagodzoną zostać.

Circulair

Da meinem Handlungs-hause hier, das Niederlage-Recht vom handlungs-Departament in St. Petersburg zugestanden worden, welchem zufolge, anstatt, daß die ins rusische Reich einzuführende Waaren, welche als Kaution des am Bestimmungs-Orte zu entrichtenden Zolles, an der Gränze fünf Rubel Silber-Münze von jeden Pfunt Brutto niederlegen müssen; dagegen wenn selbige an mich addresirt, laut Niederlage-Recht auf meine Verantwortung ohne fernern Kaution bis hier gebracht werden können, allwo erst der Zoll in der laut Tarif festgesezten Zeit bezahlt wird, so empfehle mich meinen auswärtigen Freunden und Korrespondenten bei vorfallender Gelegenheit in Commissions und Speditions-Geschäften. — Wilno den 28 April 1820.

Joseph Kopsch.

DONIESIENIA

Wydział Policyi w Senacie Rządzącym W. M. Krakowa i Jego Okręgu, w skutek odezwy Trybunału I. Instancyi W. M. Krakowa zaleca Urzędowi Policyi Pośredniey, Woytom Gminnym, tudzież Zastępcom Woytów po Wsiach ażeby nieiakiego Pawłowskiego inaczey Franciszka Piotrowskiego za oszustwo na karę 6 miesięcznego więzienia wskazanego na dniu 29 Maia r. b. z Więzień Kryminalnych zbiegłego, według tu poniżey załączonego Opisu scisle w Gminach właściwych śledzić, i zchwytanego pod strażą do Więzień tuteyszych kryminalnych doprowadzić rozkazali. — W Krakowie dnia 5 Czerwca 1820 roku.

Linowski

Konwicki S. W.

Opisanie Osoby Franciszka Pawłowskiego inaczey Piotrowskim nazywaiącego się. Ten rodem iest z Tizonowa Obwodu Miechowskiego lat 24 liczący, katolik, wolnego stanu, lokay, wzrostu średniego, okrągłey czarney twarzy, oczów niebieskich, grubego nosa, włosów na głowie czarno kędzierzawych.

Zgadność zaświadcza

Konwicki S. W.

Wydział Policyi w Senacie Rządzącym W. M. Krakowa i Jego Okręgu, Pan Stanisław Mika rodem z Kawissy blisko Krakowa, a teraz we Francyi zamieszkały żąda wiadomości o swoich krewnych, a razem i Dokumentów istotnie mu potrzebnych do zawarcia ślubów Małżeńskich. Ze zaś w Nocie Posła Pełnomocnego Francuzkiego akkredytowanego przy Dworze Nayiaśnieyszego Cesarza Wszech Rossyi Króla Polskiego mieysce rodu Pana Stanisława Miki wyrażone (Cavissa) może bydź w ięzyku Francuzkim przeistoczone, dla czego zachodzi teraz trudność zasiągnienia wiadomości powyższych; przeto Wydział Policyi ninieyszym wzywa wszelkie Zwierzchności mieyscowe, tudzież Publiczność W. M. Krakowa i Jego Okręgu aby iaką mieć mogą wiadomość o mieyscu pobytu familii Mików i Wsi mylnie może (Cawissa) zwaney, takowey Wydziałowi Policyi w Senacie udzielić nieomieszkały.

W Krakowie dnia 31 Maia 1820 roku.

Linowski

Konwicki S. W.

Niżey podpisanemu przed parema tygodniami zginęły przypadkiem dwa Swiadectwa wydane przez Kommissyią Likwiduiąca Pretensyie Woyskowe w Królestwie Polskim; pierwsze zaświadczaiące przyięcie pretensyi do Rządu Xięstwa Warszawskiego w Summie Złp. 2500, drugie pretensyie do Rządu Francuzkiego w Summie Tysiąc siedmset kilkadziesiąt franków ile pamiętać mogę. Ostrzega przeto podpisany aby nikt rzeczonych Swiadectw nie nabywał; na wypadek gdyby ktoś posiadaiący ie ustępować ie chciał iak nabytą przez siebie własność, ani też wypłacał Waluty komukolwiek innemu prócz mnie samemu na wypadek gdyby pretensyie te realizowanemi bydź miały, gdyż podpisany tylko iest prawym onych właścicielem i nikomu ich nie ustąpił, ani ustąpić zamyśla, owszem wniosł prośbę do Kommissyi Woyny aby mu duplicata tychże Swiadectw wydała, a pierwsze onych exemplarze za umorzone ogłosiła. Jeżeli zaś kto papiery te znalazł, uprasza podpisany, aby ie na pocztamt Miasta Krakowa odesłał, gdzie wynagrodzenie w kwocie Złp. 36 onemuż zapewniaiące się odbierze. — W Krakowie dnia 5 Czerwca 1820 roku.

Wincenty Darowski

bywszy Kapitan Pułków 4 i 8 Jazdy Woysk X. Wars:

Piotr Couder dowiodłszy dostatecznie Władzom Rządowem W. M. Krakowa i iego Okręgu, iż posiada dostateczną wiadomość robienia Czokulady, ma honor donieść Prześwietney Publiczności, iż w kamienicy JP. Białeckiego w ulicy Grodzkiey pod Nr. 28 założył iey Fabrykę. Nie opłacaiąc cła od artykułów, które wchodzą do Czokulady, zapewnić może, iż dostarczy iey nietylko w tak dobrych gatunkach, iak Wiedeń i inne słynące zrobienia dobrey Czokulady miasta, ale nadto po mierniey szey cenie.

Trybunał pierwszey Instancyi Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i iego Okręgu, podaie do publiczney wiadomości, iż Kamienica po niegdy Bogumile Grabowskim przy ulicy S. Jana pod L. 473 stoiąca, którey szacunek w ilości Zł. pol. 3515 przez w sztuce biegłych ustanowioney, a podaney Deklaracyi przez Kuratora nieprzytomnych Ur. Strożeckiego Patrona do połowy to iest 1757 Złp. zmnieyszoney został, publicznie na audyencyi Trybunału, w dniu 13 Lipca r. b. przedeną będzie pod następuiącemi warunkami.

1) Chęć licytowania maiący winni są tytułem vadii przed rozpoczęciem licytacyi część dziesiątą szacunku złożyć

2) Nabywca ma połowę szacunku w dni dziesięć złożyć, do składu Sądowego, a druga połowa pozostanie przy nieruchomości, nabytey do lat trzech z obowiązkiem płacenia prowizyi pięć od sta; wolno iednak nabywcy cały szacunek i całą summę z licytacyi wypadaiacą w powyższym terminie złożyć.

3) Nabywca obowiązany iest stosownie do Uchwały Seymowey dnia 15 Grudnia 1818 kupioną przez siebie nieruchomość w przeciągu roku iednego wyreparować.

4) Niedopełniaiący powyższych warunków utraca vadium i nowa licytacyia na iego koszt przedsięwziętą zostanie.

Opisy powyższych nieruchomości wraz z ich oszacowaniem znayduią się w Kancelaryi Pisarza Trybunału. W Krakowie d. 25 Maia 1820.

(podp.) *Bernard Dwernicki.*

(podp.) *Skarżyński, Sek* (*L. S.*)

Prezes Sądu Appellacyynego Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i iego Okręgu Stosownie do przepisu art. 118 Kod. Cywil. podaie ninieyszem do powszechney wiadomości, iż Trybunał I. Instancyi kraiu tuteyszego, na powodztwo Wiktoryi Ostrowskiey w miasteczku Nowey Górze w Gminie Krzeszowice Okręgu kraiu tuteyszego zamieszkałey, w dniu 4 Kwietnia r. b. wydał Wyrok stanowczy, uznaiący nieprzytomność Piotra Ostrowskiego, Męża Powodki, żadney o sobie wiadomości niedaiącego. W Krakowie d. 20 Maia 1820 r.

Piekarski.

Kaubach Sekr: S. Ap.